

O scrisoare pierduta-caracterizarea lui Ghita Pristanda

"Bietul politai" este un personaj mai complex si mai interesant decat alti eroi ai "Scrisorii pierdute", poate si pentru ca el nu intra in dependenta si interes direct cu drama comediei, devenind un simplu instrument.

Statutul sau existential, dictat de pozitia sociala, se fixeaza in limitele servilismului voit, umil si asumat constient, caci acest comportament ii este impus de ratiuni materiale, cu care, de altfel, isi motiveaza si micile venituri ilicite : "Statul n-are idee de ce face omul acasa, ne cere numai datoria ; dar de ! noua copii si optzeci de lei pe luna ! famelie mare, renumeratie mica, dupa buget".

Lucid, Pristanda o recunoaste pe Zoe ca adevarata stapanita. Pentru a-si intretine familia, politaiul orasului recurge la toate compromisurile. La cumpararea stegurilor, stie sa traga foloasele : "ai tras frumusel condeiul", se exprima Tipatescu.

Calca constient legile pentru a fi pe placul stapanilor. Cand il aresteaza pe Catavencu, acesta ii striga revoltata : "Protestez in numele Constitutiei. Asta-i violare de domiciliu !". La aceste cuvinte, Pristanda raspunde imperturbabil : "Curat violare de domiciliu, da" umflati-l !".

In devotamentul lui Pristanda trebuie vazuta o atitudine de moment, caci, in fond, politaiul este gata oricand sa treaca in alta tabara, daca aceasta va detine puterea.

Aducandu-l pe Catavencu, la cererea Joitichii, in casa lui Tipatescu, Pristanda se exprima afirmativ despre "Racnetul Carpatilor", gazeta pe care o scoate Catavencu. Cu acest prilej, politaiul sugereaza ipoteza trecerii in tabara adversa, daca aceasta va obtine puterea : "Trebue sa-l fi citit, coane Nicule ; eu gazeta d-vostra o citesc ca pe Evanghelie, totdeauna, ca sa nu va uitati la mine adica pentru misie(misterios) altele am eu in sufletul meu, dar de ! n-ai ce face :fameile mare, renumeratie dupa buget mica ".

Conditia sa este fixata, Pristanda este cel care asculta si executa, functionalitatea si existenta sa ca personaj este una strict delimitata, ticul verbal, formulele tip, formele incorecte ale unor cuvinte ("renumeratie, famelie, scrofulos, momental, bampir, catrindala" s.a) demonstreaza un deficit de cultura.

Tot lui ii apartine si ultima replica a piesei "Curat constitutional !", o afirmatie rostita mecanic, dar confirmata de intreaga desfasurare a actiunii.